

Lietuviai esame mes gime, lietuviai turime ir būti!

žynys

Jungtinių Amerikos Valstybių
Lietuvių Bendruomenė, Colorado
Apylinkė

The Colorado Chapter of the
Lithuanian American Community
of U.S.A. Inc.

S p a l i s

1986

O c t o b e r

SVEIKINIMAI VISIEMS!

Jau snigo ir sniegas išnyko. Tai turbūt jau žiemos pradžia ir neuzilgo prasidės slidinėjimo sezona. Reikia tikėtis, kad bus daug sniego - ir dauguma sniego liks kalnuose.

KAS ĮVYKO PRAEITYJE

Tikimes, kad nepabūgote atvykti į gegužę, nors oras ir nepergeriausiai atrode. Kaip tik laiku saulė pasirodė ir viskas puikiai praėjo. Daug juoko sukėlė grupių lenktynės, sugalvotos Juozo Kalėdos. Iš viso dalyvavo apie 60 žmonių, laikas praėjo smagiai, visi patenkinti skirtesi namo.

Daug žmonių suejo į mūsų spalio mėn. susirinkimą WANO patalpose. Arv Jarasius rodė skaidres, padarytas šios vasaros kelionės metu Lietuvoje. Jei būtų pageidavimų, galima bus skaidres dar kartą parodyti. Skambinti Dick York (793.0678).

KAS ĮVYKS ATEITYJE

Lapkričio 1 d., WANO salėje (5880 W. 88th) bus parodyta, kaip daromi lietuviški Kalėdu eglutės papuošimai. Adele Mikelevičienė sutiko pravesti tą įdomią programą. Suneštine vakarienė prasidės 6 val. vakaro. Žejimas: \$1.00.

GREETINGS!

Well, the first snow has come and is gone. That must mean it's time to welcome everyone to the winter season and skiing. Let's hope we get plenty of snow this winter - and that it all will stay in the mountains.

PAST EVENTS

Hope you didn't miss the picnic because the weather looked bad. Just as the picnic started, the sun came out and everything was just perfect. Especially great was the team relay race Juozas Kaleda came up with. There were about 60 people in attendance and all went home happy.

There were many people at the October WANO meeting. Arv Jarasius showed slides from his summer trip to Lithuania. If you missed this program and would like to see the slides, let Dick York (793.0678) know. He will schedule another showing.

UPCOMING EVENTS

November 1st at WANO (5880 W. 88th) there will be a demonstration of how to make Lithuanian Christmas Tree ornaments. Adele Mikelevicius agreed to show this special art. The potluck will start at 6:00 p.m., admission is \$1.00.

150/deg TABLE - deco
2nd VOTIVE candle white

GRUODŽIO MĖNESI svarbiausias įvykis ir vėl bus KŪCIŲ VAKARIENE, išprasta lietuviška šventė Kalėdų išvakarese. Tai įvyks šeštadienį, gruodžio 20 d., Denver Women's Club patalpose (940 Lincoln St.), 6:30 val. vak. Maistas bus sunestinis - tradiciniai Kūcių vakaro valgai. Antanina Bulotienė tvarkys maisto reikalus, prašome jai skambinti. REZERVACIJAS reikia padaryti ne vėliau gruodžio 6 d. JĒJIMAS: \$5.00 nariams, \$3.00 nariams-moksleiviams; \$7.50 ne nariams, \$5.00 ne nariams-moksleiviams (iki 18 m.), \$2.00 vaikams (iki 12 metų). REZERVACIJAS tvarko Antanina ir Julius Bulotai (770.6687).

Sausio 3 d., 1987 metų, vėl susitiksime WANO - kviečiame sunesti visus švenčių liukučius. Iki pasimatymo!

"RŪTOS" šokėjai pasirodys Artreach Kalėdų programe, gruodžio 6 d., 5. val. vak., mieste, Currigan Hall. Bus gera proga pamaityti "Rūtos" šokėjų pasirodymą, juos paremti.

Lietuviška Kalėdų eglutė stoves gražioje vietoje, Republic Bank aikštėje, Denorio miesto centre, nuo lapkr. 30 d. iki sausio 3 dienos.

KAS ĮVYKS TOLIMESNEJE ATEITYJE

Sekančiais metais birželio mėnesį bus švenčiamas Lietuvos Krikšto 600 metų Jubilejus. Pasitaiko žmonių, kurie mano, kad Lietuva visai nesena valstybė. Tai bus gera proga pagarsinti Lietuvos vardo. Jei galėtumėte padėti, skambinkite Bronei Feliss (756.0205).

Jau žinome, kada įvyks sekanti pasaulinė LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ - būtent, liepos 3 d., 1988 m., Hamilton, Ontario, Kanadoje. Tai bus trečioji šventė, kurioje dalyvaus mūsy "RŪTOS" šokėjai. Jie jau dabar domisi ta švente. Rugpjūčio mėn. pabaigoje du mūsy grupės šokėjai buvo Sokių Stovykloje, Michigan valstijoje. Seniau turėjome studentų ir veteranų grupes. Ar nebūty pui-ku, jei ši kartą būty ir vaikų grupė? Kaip ten bebūty, veteranai (net jeigu niekad nesoke), studentai ir vaikai - kreipkitės į Antaninę Bulotienę (770.6687). Padékite išlaikyti susidariusią tradiciją!

OUR BIG EVENT for DECEMBER will again be like last year - KŪCIOS, the traditional Lithuanian Christmas Eve celebration. DATE Saturday, December 20, at the Denver Women's Club (940 Lincoln St.), at 6:30 p.m. It will be potluck - traditional Christmas Eve food and customs. Toni Bulota will coordinate food planning, please call her. RESERVATIONS must be made no later than December 6. ADMISSION: \$5.00 members, \$3.00 students-members; \$7.50 non-members, \$5.00 students-non-members (up to 18 yrs. of age), \$2.00 children, (up to 12 yrs. of age). FOR RESERVATIONS call Julius and Toni Bulota (770.6687).

On January 3, 1987 - we will again be back at WANO to help finish off all the holiday leftovers. See you there!

The "RŪTA" folkdancers will perform at The Artreach Christmas Program, on December 6th, at 5:00 p.m. Come out to Currigan Hall and support our dancers.

We will have a Lithuanian Christmas Tree on display at the Republic Bank Plaza in Downtown Denver from Nov. 30th until Jan. 3rd.

FUTURE EVENTS

Next year in June we will celebrate the 600th Jubilee of Lithuania's conversion to Christianity. There are some people who think that Lithuania was only recently established. This will be a good opportunity to educate Colorado about Lithuania. IF YOU CAN HELP, please call Bernice Feliss (756.0205).

The date has been set for the next worldwide LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL - July 3rd, 1988, in Hamilton, Ontario, Canada. This will be the third festival our "RŪTA" dancers will attend. They are looking forward to it! At the end of August two of the dancers attended the Dance Camp in Michigan. We usually had students' and veterans' groups. Wouldn't it be a treat to include a children's group this time? Either way, veterans (even if you have never danced), students and kids - call Toni Bulota (770.6687) and join the best group around. We have a tradition to uphold!

VIETINĖS ŽINIOS

KANKLĖS

Neužilgo turėtumėm sužinoti, kada gausime Kanklės. Jos buvo užsakytos Lietuvoje. Tiniems, kad gausime žinių lapkričio mėnesio viduryje. Dėkojame už naujausią paramą tam Fondui -

Rimui Vaitaičiui uz \$20.00.

RINKIMAI

Vėl reikia išrinkti naujus mūsų valdybos narius. Balsavimo laeliai bus išsiuntinti gruodžio mėn. pradžioje. Būty gerai, kad pagalvotumėte, ką norėtumėt matyti mūsų vadovų tarpe. Paskambinkite Arvidui Jarasiui (427.3394), siūlydami surastus kandidatus.

NARIO MOKESTIS

Arteja labai geras laikas sumokėti savo 1987 metų nario mokesčių. Patogumui prideiname paruoštą lapą.

KAS NAUJO OMAHOJE

Mūsų kaimynai iš Omahos praneša, kad pasiuos iš Montrealio, Kanados, atvyksta solistė Gina Čapkauskienė. Koncertas įvyks 1986 m. lapkričio 22 dieną, 7:30 val. vakaro.

Omahos lietuviai kviečia visus, kas tik gali, atvykti į tą įdomų koncertą. Atvykusiems nakvynės bus parūpintos. Kam įdomu, kreipkitės į Algimantą Antanelių, tel.nr. 402.733.0460.

Beje, sekancią dieną, po Mišijų, parapijos salėje įvyks Ramovėnų organizuojamas - Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimas.

KALĖDŲ PRĒSKUČIAI ("ŠLIŽIKAI")

1 puodelis pieno	$\frac{1}{2}$ šaukštelių druskos
1 uncija mielių	$1\frac{1}{2}$ puoduko paprastų miltų
1 šaukštasis cukraus	

Suplakti mieles su cukrum, pridėti silto vandenės ir druskos. Sudėti miltus. Gerai sumaisyti. Pastatyti siltoje vietoje-duoti truputį pakilti. Jei reikia, pridėti daugiau miltų kociojimui. Kočioti su kočelė, pabėrus miltų antentos. Piaustytį pirsto pločio ir $\frac{1}{2}$ colio diuomo gabalėlius. Kepti 350° temp., kol trūtų paruduoti krasteliai.

Iš "Popular Lithuanian Recipes" -
P. Josephinos J. Daudžvardienės

LOCAL NEWS

KANKLĖS

We should know soon when our Kanklės will arrive. They have been ordered from Lithuania. We are hoping to hear more some time in the first half of November.

Thanks for the recent donation to the FUND:

Rimas Vaitaitis \$20.00.

ELECTIONS

It's time again for elections. Ballots will be mailed at the beginning of December. In the meantime, please think about people whom you would like to see leading our Community. Call Arv Jarasius (427.3394) with your suggestions and nominations.

MEMBERSHIP DUES

Now is a great opportunity to pay your 1987 membership dues. Please use the attached form.

NEWS FROM OMAHA, NEBRASKA

Our neighbors from Omaha informed us that they will have a special guest soloist - Gina Capkauskienė - from Montreal, Canada. Her concert will be on November 22, at 7:30 p.m.

Omaha Lithuanians are inviting as many as possible to come to this rare opportunity to hear the concert. The hosts will help find places to stay overnight. Please call Mr. Algimantas Antanelis, tel.no. 402.733.0460.

By the way, the next day, after Mass, at the parish hall there will be a program of Commemoration of the Lithuanian Armed Forces.

CHRISTMAS EVE BISCUITS

1 cup milk	$\frac{1}{2}$ tsp. salt
1 ounce yeast	$1\frac{1}{2}$ cup all-purpose flour
1 tbsp. sugar	

Cream yeast with sugar. Add warm milk and salt. Sift in flour. Stir thoroughly. Put in warm spot to rise a little. If necessary, add more flour to roll. Roll with rolling pin on floured board. Cut into finger-width strips, then into bits of $\frac{1}{2}$ inch or less. Bake in 350° till edges are light brown.

From "Popular Lithuanian Recipes" by
Mrs. Josephine J. Daudžvardis

Lietuviai esame mes gimus, Lietuviai turime ir būti!

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė
Colorado Apylinkė

The Colorado Chapter of the Lithuanian American Community

1987 S C H E D U L E

- January 3rd: WANO meeting, 6:00 p.m., potluck. \$1.00 members,
free beer (Address: 5880 W. 88th Avenue)
- February ____: Lithuanian Independence Commemoration
- March 7th: WANO meeting
- April 4th: WANO meeting
- May 2nd: WANO meeting
- June 14th: 600th Jubilee of Lithuania's Conversion to Christianity
- June/July: Folk Arts Council Summerfest
- August 1st: WANO meeting
- September 13th: Picnic
- September/Oct. The annual "Viltis" Anniversary Party
- October 3rd: WANO meeting
- November 7th: WANO meeting
- December 19th: KŪČIOS

For further information call Dick York at 793.0678.

Kalėdos Lietuvoje

KŪČIŲ VAKARA (gruodžio 24-tąjį dieną) švenčiant susirinkdavo visi šeimos nariai ypatingai Kūčių vakarienei, pagrįstai religiniais papročiais, surištais su Kalėdų pasninku. Visą dieną nieko nebuvo valgoma; viskas buvo išvaloma ir iššveičiama, geras pašaras paruošiamas gyvuliams. Kai visi dienos darbai būdavo baigtini, šeimos nariai apsivilkdavo savo geriausiais drabužiais, ir, kai pasirodydavo vakarinė žvaigždė, visi susėsdavo prie bendro stalo. Tomis progomis visi stengdavosi parvažiuoti į namus, keliaudavo toli ir ilgai, norėjo praleisti tą vakarą su mielais artimaisiais. Darbininkai ir šiuo metu pasitaikę keliautojai iргi buvo kviečiami kartu dalyvauti toje šventėje. Tomis dienomis labai ypatingai buvo prisimenami mirę šeimos nariai; tas paprotys dar ir dabar tebéra gyvas.

Stalas vakarienei buvo padengiamas šienu, prisimenant Kristaus gimimą prakartelėje. Po to buvo uždengiama balta lino staltiesė. Pradžioje buvo sukalbama malda ir sekdavo Kalėdaičių laužymas. Visų pirmą tai padarydavo šeimos galva, nulauždamas gabalėlių ir pasidalindamas su kitais, sveikindamas juos ateities Kalėdų proga ir pareikšdamas savo linkėjimus. Tada visi kiti tai padarydavo. Nebuvo valgoma nei mėsos, nei pieno. Maisitas būdavo paruoštasis iš kvietinių, avižinių ir miežių miltų, žuvies, grybų, aguonų, vaisių, uogų ir medaus. Dažnai būdavo dyvlikai įvairių patiekalų. Vakarienė būdavo baginiama malda ir kalėdinė giesmė giedojimu, kurios Lietuvoje buvo labai mėgiamos.

Senais, senais laikais paprastai būdavo paliekama maisto ant stalo mirusiuju vėlėms. Tada tikėta, kad lygiai dyvliką valandą - kai gime Kristus - mirusieji prisikeldavo ir aplankydavo savo namus. Burtai ir kerėjimai buvo plăciai žinomi, buvo bandoma išspeti, kas ateityje įvyks, ypač ar įvyks vestuvės, koks bus derlius, o gal ateis mirtis. Tie, kurie ištraukė ilgą šiaudą iš po staltiesės, galėjo tikėtis - taip manyta - pagyventi dar daug metų. Ištrauktį trumpą šiaudą nebuvo taip malonu. Pasiklausydavo, iš kurio krašto girdėjos lojantys šunes, tai iš ten atvyks piršliai. Jei dangus Kūčių vakarą buvo pilnas žvaigždžių ir būdavo sniego tą vakarą, skaitėsi, kad tai buvo aeras ženklas - ateis geras derlius. Tikėta, kad lygiai dyvlikta valanda, vidunaktuje, gyvuliai prabyla žmogaus balsu. Ne vienas praleido porą valandų prieš vidunaktį pasislėpęs kur tvarte, tikėdamasis išgirsti, apie ką gyvuliai kalbės.

KALĖDOS (gruodžio 25-toji diena). Senuose padavimuose Kalėdos pasižymėjo tuo, kad tada sugriždavo saulės šviesa. Seniai buvo manyta, kad žmonėms pavojingos galios daugiausiai pasireikšdavo, kai buvo trumpiausia metų diena ir ilgiausia naktis. Tačiau sugrižtant saulei (gruodžio 22 dieną), ji savo šviesa ir šilima visus pavojujus išsklaidydavo. Krikščionybė pakeitė tą pagonišką šventę Kristaus Gimimo Šventę.

Kažkada Kalėdos buvo švenčiamos tris dienas. Pirmoji diena - pati svarbiausioji - buvo praleidžiama namie. Su kaimynais ir draugais praleidžiama antroji diena. Dar ir trečią dieną niekam nebuvo leidžiama darbo dirbtis. Gi ketvirtą dieną - prasidėdavo tarpušventis - tarp dviejų švenčių - ir tėsesi net iki Trijų Karalių Šventės. Naujėniais laikais Kalėdos buvo švenčiamos bent dvi dienas.

KALĖDŲ EGLUTĘ paplito Lietuvoje tik dvidešimtojo amžiaus pradžioje, pasirodė miestuose, tik vėliau kaimuose ir ūkiuose. Daugumas eglutės papuošimų buvo pasidaroma namuose, naudojant įvairių spalvų popieriu, ypač daug sidabro ir aukso spalvos. Grandinėlės, žvaigždės, pinti krepšiukai buvo naudojami kartu su parduotuvėse pirktais papuošalais. Vėlesniais laikais labai paplito savo darbo papuošimai, padaryti iš šiaudy, vadiniams šiaudinukais. Įvairiausių jų atsirado: žvaigždžių formų, saulės, paukščių narvelių, dovanų dėžucių ir snaiginių, viskas skyresi savo dydžiu ir pavaldais. Mažesnių dydžių - dėžucių ar trikampių - grandines išbaigė bendrą medžio puošimą.

KALĖDŲ SENELIS iргi atsirado tik naujėniaisiais laikais. Jis aplankydavo vaikus ir jiems atnešdavo dovanų. Šis paprotys - dovanų dovanojimas - buvo siek tiek skirtinės Lietuvoje. Dažniausiai tik vaikai susilaikdavo dovanų, ir kai kur tik patys mažieji. Paprastai kiekvienam buvo duodama tik viena dovana. Retkarčiai ir vyresnieji buvo apdovanojami ta proga. Gi didžiausia dovana buvo visai šeimai pabūti kartu ir atsvesti tą šventę, kaip Lietuvoje buvo įprasta.

Paruošė Evelina Masiokienė

Christmas in Lithuania

CHRISTMAS EVE (24th of December), in Lithuanian called KŪCIOS, was observed as a day of family reunion with a traditional evening meal of religious tradition, customs associated with Christmas vigil and fast. No food was taken during the day; everything was scrubbed and cleaned, better fodder prepared for the animals. When the day's work was finished, the family dressed in their best clothes, and with the appearance of the evening star, sat down at the common table. Every member of the family tried to be present, some travelled long and far to be with their loved ones. Workers and any travelers were also welcome at the table. On this occasion all the deceased family members were especially remembered. This custom is observed to this day.

The table for the meal was spread with hay, in memory of the birth of Christ in the manger and covered with a white linen cloth. The meal begins with a prayer and the breaking of wafers (called KALĖDAIČIAI). The head of the family first breaks a wafer and shares it with the other members, at the same time extending his Christmas greeting and expressing his good wishes. Then the rest of the family does the same. Meat and milk were excluded from the evening meal. The dishes were prepared from wheat, oat and barley flour, from fish, mushrooms, poppy-seeds, fruit, berries, honey. As a rule - twelve courses were served. The meal ended with a prayer and the singing of Christmas hymns which were very popular in Lithuania.

In olden times it was customary to leave food on the table for the refreshment of the souls of the deceased; it was believed that at midnight - when Christ was born - the dead arose and came to visit their homes. Spells and charms were used on Christmas Eve to foretell future events, especially marriage, harvest or death. Those who pulled a long straw from under the tablecloth, could hope - so they said - to live quite a few more years. It was not a very good sign to draw a short straw. If barking dogs were heard from a certain direction, matchmakers for a wedding would come from that part of the country. Starry skies and snow on Christmas Eve were considered as a very good omen for the next year. It was believed that exactly at midnight the animals would speak in human voices. Many a curious soul spent several hours before midnight hiding in the stables hoping to hear what the animals would say.

CHRISTMAS (25th of December) known in Lithuanian as KALĒDOS. In Lithuanian folklore - Christmas is portrayed as the return of the sun. In early times it was believed that forces harmful to all people manifest themselves when the days are shortest and the nights longest, but the returning sun (on the 22nd of December) with its light and warmth will disperse them. Christianity replaced this pagan sun worship with the Feast of the Nativity of Our Lord.

In earlier times Christmas was celebrated for three days. The first day was the most important - people stayed at home. Entertaining neighbors and friends began on the second day. On the third day, by custom, still no one was permitted to do any work. On the fourth day - a new holiday period (TARPUŠVENTIS - "between the festivals") began and lasted till the Epiphany. In more recent times Christmas celebrations lasted at least two days.

THE CHRISTMAS TREE (Kalėdų eglutė) became popular only early in the 20th century. At first the custom spread in the cities, only later to villages or the farms. Decorations for the trees were mostly home-made, using paper of various colors. Chains, stars, woven baskets used to hang side by side with pieces bought in stores. In later years a revival of the old custom of making all Christmas decorations, using the straw from the fields on the farms. Some ornaments represented the shapes of stars, the sun, bird cages, gift boxes, in various sizes and shapes. Chains of smaller pieces completed the whole picture.

SANTA CLAUS (KALĖDŲ SENELIS) is also a more modern invention. He usually came to visit children and brought them gifts. This tradition - of giving gifts - was also quite different in Lithuania. Basically, gifts were given to children only, small children, and then - only one gift each. Sometimes adults also received a small gift. The greatest gift was the opportunity for the family to be together and to be able to celebrate this Special Feast according to Lithuanian traditions.

Lietuviai esame mes gimus, lietuviai turime ir būti!

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė
Colorado Apylinkė

The Colorado Chapter of the Lithuanian American Community

Membership Dues for 1987

NAME: _____

ADDRESS: _____

Family - \$10.00 Family - (retired) - \$5.00 _____
 Individual - \$7.00 Individual - (retired) \$3.50 _____
Total: \$ _____

Check enclosed for \$ _____

D i c t i o n a r y O r d e r F o r m

How many? Total cost:

Please reserve the following items for me:

REGULAR size English-Lithuanian dictionary (\$5.00 ea) _____

LARGE print size English-Lithuanian dictionary (\$7.00 ea) _____

Name: _____

Total enclosed _____

Mail to: Mr. Juozas Kalėda, 737 S. Clay St., Denver, CO 80219

žynys

Lithuanian American Community
Colorado Chapter
c/o Arvidas K. Jarašius
9135 Utica Court
Westminster, CO 80030

RETURN REQUESTED

Mr. & Mrs. William Feliss
3217 South Leyden
Denver, CO 80222